

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kontakt bladet

for hjem, skole
og erhverv
udsendt af Gladsaxe
kommunes skolevæsen
Nr. 30 . Maj 1971

Indhold

DANSK SKOLEMUSEUM

Rådhusstræde 6

DK-1406 København K

nr. 2003

Det frie gymnasium	1	<i>Kontaktbladets redaktionskomité: Irving Alslund, Stengårds Allé 179, Søborg.</i>
Observatoriet	8	<i>Hans Timmermann, Breumvej 42, Herlev. Jørgen Schrøder, Skovbrynet 73, Bagsværd. Inger Schaldemose, Ibsvej 50, Bagsværd.</i>
Bedre musikforståelse	10	<i>Claus Westh, Kulsvierparken 35, Lyngby. Erik Smidsh, Værebrovej 136, III, Bagsværd.</i>
På Dannevirkeskolen	12	<i>Aage Rasmussen, Duevej 1, Allerød.</i>
Skoleplan	16	
Trivselsundersøgelsen	18	<i>Ansvarshavende redaktør: Skoleinspektør Thorkild Hansen.</i>
Ny skulptur	20	
Hvorfor?	21	<i>Bladets adresse er: Skolevæsenets kontor, Søbuse 14, Bagsværd.</i>
Skolenævnets placering	22	
Ny inspektør	23	<i>Omslagets linoleumsnit er udført af Kim Munck, Lundevang skole.</i>
Social og psykologisk rådgivning	24	<i>Fotos er leveret af Palle Hestbech og Seegelke</i>
1. klasser 1971-1977	27	<i>Tegninger og lay-out: Erik P. Christensen.</i>
Skolekantiner	28	<i>Klicheer: Illu Grafia.</i>
Rygeforbud-rygetilladelse?	30	
Certificat	32	<i>Maskinsats: Helge Pedersen.</i>
Ferier og fridage	34	<i>Tryk: Søborg Bogtrykkeri.</i>

Gave fra Dr. Duggi Fjensin
Jydevej

Det frie gymnasium

Gitte Meyer, Ulla Christensen og Aarian Bentzon skriver her om deres skole.

Idégrundlaget bag Det frie Gymnasium er på ingen måde nyt. I og for sig er det blot en videreføring af de tendenser inden for pædagogikken, der har gjort sig stærkere og stærkere gældende herhjemme i tiden efter krigen. Tendenser der stort set kan karakteriseres ved at man sætter personlighedsudvikling i stedet for blot indlæring som skolens første mål.

Uden ellers at komme ind på detaljer i denne skoleform, er det værd at bemærke, at hvis den skal lykkes Folkeskolen, så hviler det meste af ansvaret herfor på lærerne. På den enkelte lærers psykologiske indsigt og vilje til at lede sig ind i barnets oplevelsesverden og på et loyalt og åbent samarbejde mellem lærerne. Noget anderledes forholder det sig når man vil gå et skridt videre og indføre de samme ideer på det gymnasiale trin. Her møder man ikke børn, men unge fra 16–20, og det ansvarsforhold man som voksen har over for børns færden og virke er ikke længere holdbart. De fleste unge er på det tidspunkt begyndt at leve deres eget liv og har gjort sig deres egne tanker om, hvad de vil med tilværelsen og samfundet. Bibeholder man den voksne som formynder, opnår man sjældent andet end en forlænget barnlighed, der sammen med en avanceret intellektuel uddannelse kan give nok så alvorlige modenhedsproblemer senere hen. Det synes os derfor naturligt at lade DfGs elever

selv møde samfundets krav i form af ministerielle bestemmelser og eksamenskrav, at lade dem selv tage ansvaret for hvordan de skulle opfyldes, og selv indrette det miljø, der skal være deres dagligdag i 3 år. Dette fungerer i praksis således, at skolemødet, hvor alle deltager på lige fod, er skolens højeste myndighed. Meget praktisk arbejde er henlagt til udvalg og tilrettelægnings af undervisningen diskuteres i klasserne.

Det frie Gymnasium har haft en ret hård start. Økonomisk har man indtil februar været et offer for likviditetskrisen, og lokalerne måtte en tid deles med Levisons fabrik. Istandsættelsen og indretningen af lokalerne har påhvilet elever og lærere i fællesskab. Når man dertil tager i betragtning, at man startede skoleåret helt uden normer og regler, således at enhver afgørelse havde principiel karakter, må man sige at antallet af opgaver har været overvældende. Vi har derfor i høj grad måttet bygge på den menneskelige utilstrækkelighed, har måttet tage beslutninger og løst problemer som vi bedst kunne, i erkendelse af at vi forhåbentlig senere fik tid til at gå til bunds i tingene. I denne proces har vi foreløbigt lært hinanden ret godt at kende.

Fag og timer

Der er ingen faggrene på Det Frie Gymnasium (f. eks. sproglige eller matematiske linier). Man vælger selv de fag, man vil have, dog efter visse regler. Kun de obligatoriske fag: dansk, historie,

Det frie gymnasium

fællestimer (som bruges til skolemøder) formning/musik/drama og i år engelsk og matematik er fælles for alle. Derudover findes der nogle tilvalgsfag. Det er alle de fag, der findes på et almindeligt gymnasium plus idehistorie, spansk og psykologi/sociologi. Alle disse fag giver points efter niveau og timeantal. Minimumskravet, for at en eksamen skal gælde for en studentereksamen, er 18 points. Der er dog visse begrænsninger for hvilke fagkombinationer, der er mulige. F. eks. skal tilvalget omfatte matematik, engelsk, eller samfundsfag til højeste niveau og mindst to skriftlige eksaminer. De frie fag, som ingen points giver, er filosofi, religion, gymnastik, formning/musik/drama og til næste år databehandling og film-mediekritik. For at et fag kan oprettes kræves det, at der er ti tilmeldte ved fagets begyndelse.

Her er to eksempler på outrerede tilvalg. Det ene er en sprogfanatiker, og det næste et eksempel på en, der interesserer sig enormt for matematik og fysik:

Fællestag	Timeantal		
	1. år	2. år	3. år
dansk	3	3	3
historie	2	3	3
biologi		3	
form./musik/drama	2	2	2
fællestimer	3	3	3
	10	14	12

1. Tilvalg

	Niveau	Timeantal	Points	skr.	eks.
Fællesfagernes timeantal i alt	10	14	12		
engelsk	3	5	4	5	x
matematik	1	5	0	0	2
tysk	2	3	4	4	x
spansk	x	4	3	4	4
russisk	x	4	3	4	4
samfundsfag	1	0	0	1	
psyk./soc.	x	2	2	2	2
idéhistorie	x	0	0	3	1
<i>Frie fag:</i>					
filosofi		2			
gymnastik		1			
	36	30	35	22	2 stk.

2. Tilvalg

	Niveau	Timeantal	Points	skr.	eks.
Fællesfagernes timeantal i alt	10	14	12		
engelsk	1	5	0	0	2
matematik	3	5	6	5	6
kemi	2	3	2	0	2
fysik	2	3	4	4	4
samfundsfag	2	0	3	3	2
psyk./soc.	x	2	2	2	2
	31	33	26	20	2 stk.

Den sproglige har altså 36 timer det første år, 30 det andet og 35 det tredje. Det er et ret højt

Det frie gymnasium

timeantal, og han har også 4 points mere end ministeriet kræver nemlig 22. Kravet om to skriftlige eksaminer er også opfyldt i begge tilfælde. Den matematiske interesserede har første år 31 timer, andet år 33 og det sidste 26. Hans pointsantal er 20.

Fælles for dem er, at de har over 18 points, hvad de fleste har her på skolen. I det nedenstående kan man se hvordan de er fordelt:

35 personer har 18 points
28 personer har 19 points
11 personer har 20 points
10 personer har 21 points
6 personer har 22 points
2 personer har derover.

Timernes forløb

Som på skolemøderne har alle indflydelse på timernes gang og indhold. Ud fra pensumkravene har vi snakket om, hvad vi havde mest lyst til at gå i gang med, og gået i gang med det. Nogle fag er selvfølgelig en undtagelse, som matematik og nye sprog, for der har vi ikke nok forhåndskundskab, til bare at kaste os ud i det. En væsentlig forskel fra andre skoler er, at lærerens rolle her ikke er den store manende bussemand, som sørger for at alle har læst og at alle afleverer opgaver til et bestemt tidspunkt. Nej – det er os selv, der må sørge for det. Læreren er ikke andet end en vejleder p. g. a. sin fagautoritet, og

selvfølgelig en god ven som de andre. Det lyder måske nok meget dejligt, for så kan man jo bare lade være med at lave noget. Det er der skam også nogen der gør, men det er blevet færre og færre. Grunden er den, at nu er det ikke længere læreren, der har ansvaret for, at vi lærer noget – det er os selv. Det er ikke længere læreren vi skal lyve for og give det udseende af, at vi lærer noget og kan en hel bunke – det er os selv. Og så er det nemmere virkelig at lære, end at lyve for sig selv. Ansvaret for, at vi får en eksamen engang, er altså vores eget. Her er til gengæld også større basis for at lære noget, netop fordi vi selv har indflydelse på timernes gang. Hvis undervisningen er kedelig, så må man sige til i stedet for at gå, og sammen prøve at gøre den mere interessant. Man behøver heller ikke være bange for at sige til, hvis det er noget, man ikke forstår, for så får man bare hjælp enten af læreren eller en anden. Hvis en lærer en dag er syg, er det ikke ensbetydende med, at vi jubler af fryd over ikke at skulle lave noget. Nej – så går vi i gang på egen hånd, hvad der for øvrigt tit sker, selv om læreren er der. For selv om læreren er lærer, behøver det ikke være ham, der underviser.

Det lyder nok idyllisk det hele, men vi har store problemer. Vi startede for sent, og er langt bagefter. Omstillingen til pludselig selv at have ansvaret, har også taget en del tid. For først var der tendens til at slappe af så meget som mulig,

og nyde at man ikke hele tiden havde en pisk over hovedet. Efterhånden gik det så op for den enkelte, at al denne frihed medførte et kolossalt ansvar, så det nok ville være klogt for en selv at lære noget. Dog kan det endnu hænde, at timerne ikke fungerer. Men det, vi har lært, er ikke lært ved tvang, men af egen fri vilje, og så sidder det måske bedre fast?

Skolemødet

Skolemøde. – Det ord siger ikke særlig meget, når man hører det for første gang, vel? Men altså, skolemødet er Det Frie Gymnasiums regering. Det er ikke en regering med valgte medlemmer, idet alle på skolen er med i regeringen, elever, lærere, rektor og sekretær, ialt 112 mennesker. Men er det da ikke svært for så mange mennesker at holde møde sammen? Jo, det er ligesom alt andet svært, indtil man lærer det. Det er især svært, fordi skolemødet fungerer uden ordstyrer.

Da vi startede skolen, var det faktisk slet ikke så svært at holde møde, der var nemlig næsten ingen, der turde sige noget, derfor blev tingene hurtigt afgjort af de få, som turde; dengang havde vi ikke bare et stort, tavst flertal, vi havde et kæmpestort tavst flertal. Men der gik et stykke tid, og folk fandt ud af, at her var det ikke farligt at sige sin mening. Man havde ret til det, og ikke nok med det, ens mening influerede også på afgørelserne. Tit og ofte havde man

på andre skoler prøvet at sige sin mening, for derefter at finde ud af, at ingen havde gidet bemærke det, en elevs mening var dér = O mening. Nu fandt de forskellige ud af, hvilken magt de havde, og denne erkendelsens tid har faktisk været skolemødets hårdeste periode indtil nu. Nok havde man erkendt sin magt og sin ret, men at ansvar og hensyntagen nødvendigvis *må* følge i hælene på magt og rettighed, ja, det var endnu ikke observeret. Alle sagde en hel masse, og ingen hørte nogetsomhelst. I denne periode havde vi en diskussion på 2 timer om, hvorvidt vi skulle have kukure, elektriske ure, eller slet ingen ure. Alle stod fast på deres, ingen ville bøje sig en tøddel – det var en farce med et kæmpestort, hylende flertal.

Skolemødet i dets nuværende form? Ja, som sagt før har vi ingen ordstyrer. Dengang i den vanskelige fase var der mange, som råbte på ordstyrer, men det blev aldrig til noget, og nu klarer vi os også udmærket uden. Vi taler een ad gangen, at høre efter, hvad de andre siger, og selv at fatte sig i korthed, er en ganske god idé, har vi fundet ud af. Nu er der også en eller anden, der tager referat hver gang. En eller anden, hvad er nu det for noget? Jo, det er rigtigt, når dagsordenen er blevet læst op, lyder råbet fra flere sider: „Hvem tager referat?“ Og så er der altså altid en eller anden, der gør det.

Hvilke sager behandler skolemødet? Svaret er meget enkelt, alle sager. Dagsordenen har som

regel en masse punkter. Der er meddelelser som f. eks.: Per (kemilæreren) kommer ikke i dag, nu må vi parkere cykler og knallerter på den anden side af skolen, eller Agnes (sekretær) fortæller, at nu har vi slet ingen penge mere. Så er der større ting som kontakt med forældre og kommunikation med de andre Frie Gymnasier (Norge og Sverige). Praktiske ting: madordningen, rengøringsordningen og f. eks. en henvendelse om, at vi nu snart kan få nogle billige madrasser til fællesrummet. Nogle brokker sig over rodet. – Alt dette er da til at finde ud af, men nu kommer vore største problemer: bedømmelse, elevoptagelse og fremmøde.

Det koster meget arbejde at finde ud af alle de ting, særlig når man tænker på, at vi så vidt som muligt ikke benytter afstemningsformen, men prøver at diskutere os frem til en løsning. Ud fra skolemødet er da også dannet en mængde arbejdsgrupper, som arbejder ud fra de direktiver, skolemødet har givet. Arbejdsgrupperne kan deles op i to slags. De, der beskæftiger sig med et bestemt område inden for skolen (faste udvalg): Informationsgruppen (herunder elevoptagelse og kommunikation udadtil), læreransættelsesgruppen, madgruppen og endelig „holde orden på opslagstavlernegruppen“. Andre udvalg løser en bestemt opgave og er så færdige, der er f. eks. en gruppe, der beskæftiger sig med at planlægge en „forældreuge“. En anden arbejder på et semestersystem (en ny un-

dervisningsform, vi har planer om), desuden er der $\frac{1}{2}$ års rapport gruppen, osv. osv. Når jeg skriver osv. skyldes det, at der på næsten hvert skolemøde er et eller andet, som kræver at blive gennemarbejdet, og efter diskussionen bliver der så dannet en gruppe til den specielle ting. Dannelsen af udvalg foregår efter lystprincippet, men da det har vist sig, at udvalgene ofte kommer til at bestå af gengangere, har vi snakket om at lave en turnusordning. Dette forslag skyldes to ting, vi er bange for pampervælde, og vi har indset nødvendigheden af at alle kommer med i det administrative arbejde.

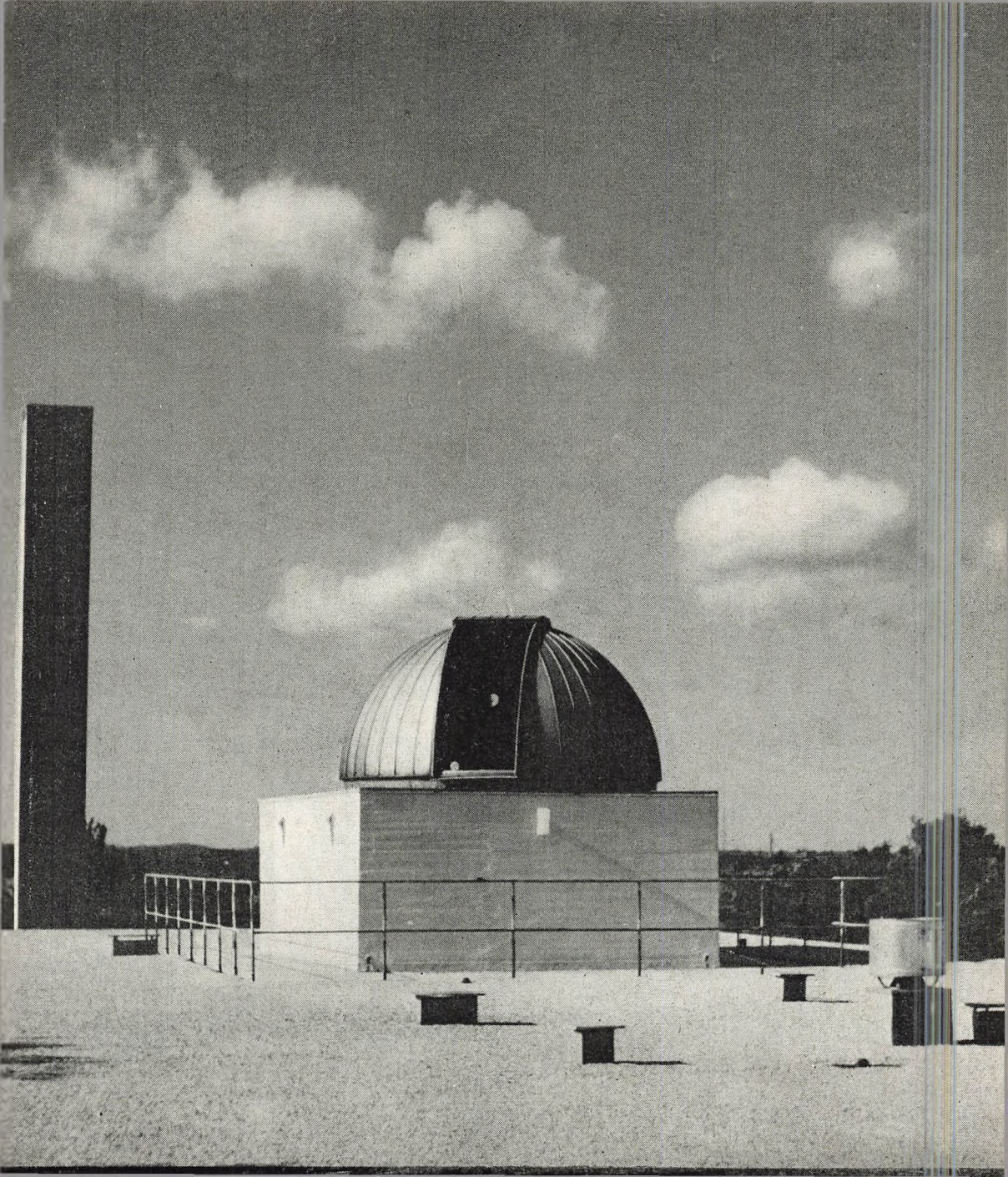
På skemaet er der afsat 3 timer ugentlig til skolemøde, men det er ikke altid nok. Ofte går det ud over de timer, der ligger efter skolemødet. Da vi skulle til at drøfte bedømmelse og fremmøde, var vi klare over, at det ville komme til at tage lang tid. Derfor blev det besluttet at vi efter juleferien skulle starte søndag den 3. jan., og så holde skolemøde hele den dag og den efterfølgende mandag. En gruppe blev dannet, og den udarbejdede en plan til hvordan disse dage kunne forløbe. Vi sad i smågrupper og diskuterede, og et par gange om dagen samledes vi til skolemøde – det blev meget frugtbart.

På hvilken måde har skolemødet på virket os? Hm, ja, – vi har fundet ud af, at vores mening betyder noget, og at det kan betale sig at argumentere. Desuden er vi ikke som så mange andre mennesker fremmedgjort fra den demokra-

tiske proces, – det er ikke noget med stive flipper, og mænd, der siger: „Jeg tilslutter mig sidste højtærede taler.“ Der er ikke noget som glider hen over hovedet på os. – Om onsdagen,

når klokken er halv et, og vi skal have skolemøde, er det en ganske naturlig ting for alle, at nu skal vi ind og bestemme, hvad der videre skal ske.

Observatoriet på Gladsaxe skole

Volmer Hegvad

Mange ved det formentlig ikke, men vi har faktisk et fortrinligt astronomisk observatorium til rådighed for Gladsaxe skolevæsen og for andre interesserede. Det ligger på Gladsaxe skoles flade tag. Man går op ad en spindeltrappe, som fører op i et mindre forrum, hvorfra man dels kan gå ind i kikkertrummet, dels kan komme ud på taget, hvorfra man har næsten frit udsyn til stjernehimlen. Kikkertrummet er ca. 5×5 m firkantet, og herover hvælver sig en kuppel ca. 3,60 m i diameter. Både åbning af spalte og drejning foregår ved hjælp af el-motorer dirigeret fra et kontrolpanel i observationsrummet. I rummet findes desuden et stjernetidsur, der i forbindelse med delekredsene på kikkerten tillader opsøgn af klare stjerner midt på dagen og svage – for det ubevæbnede øje usynlige stjerner – om natten. Desuden findes der et stjernekort, som drejes af et ur, således at man altid kan se, hvilke stjerner der er synlige over horisonten.

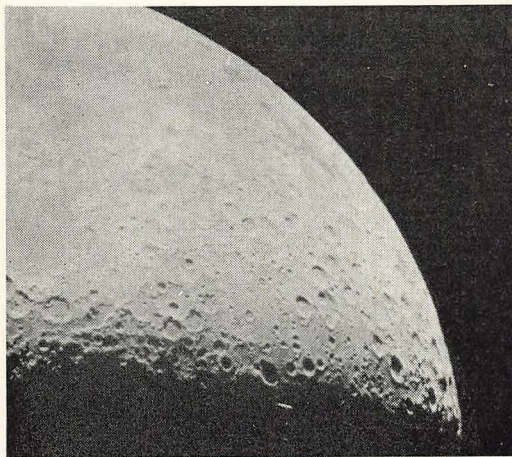
Kikkerten er et fortrinligt instrument med en diameter på 16 cm og en længde på ca. 2,50 m. Det tillader forstørrelser op til 420 gange.

Vi har også udstyr, så vi kan vise solen, dens pletter og protuberanser (d. v. s. brintskyer i dens atmosfære), så observatoriet kan altså også bruges om dagen.

Hidtil har skolerne benyttet sig for lidt af de fine muligheder for astronomiundervisning, som næppe findes bedre ved andre skoler i Danmark. Jeg har meget ofte besøg af folk blandt kommu-

nens borgere (jfr. annoncer i lokalbladene), som med stor interesse følger mine forevisninger. Mon der ikke blandt orienteringslærerne er folk, der kunne have lyst til at arbejde med astronomiske emner med støtte af observatoriets udmærkede udstyr? Jeg indleder gerne et samarbejde om opgaver m. m.

Forevisninger kan til enhver tid aftales med mig på telefon 98 98 65. Vi plejer at etablere en telefonkæde, således at jeg ringer til læreren, når vejret er brugbart. Han ringer videre til 2 elever, der hver især ringer til 2 andre o. s. v. Erfaringen viser, at man får besked rundt på mindre end en halv time. Men jeg kan sagtens klare flere forevisninger.

Bedre musikforståelse?

H. Ejbol Jensen

„Kontaktbladet“ bragte en artikel om elevernes valg i tilvalgsskolen, og det blev bl. a. bemærket, at „Det er meget få, der vælger sang-musik, og det er noget, som må vække til alvorlig eftertanke. Hvorfor vil eleverne ikke have dette fag?“

Der skal ikke her forsøges at give et svar, der er nok flere grunde dertil, men gives et fingerpeg-omend spinkelt – hvordan eleverne kan få større forståelse for og glæde af at lytte til musik.

På 5 af vore skoler, Bagsværd, Gladsaxe, Eng-havegård, Lundevang og Mørkhøj har under-tegnede haft mulighed til at spille 2 musikpro-grammer indspillet på bånd for klasser på for-skellige alderstrin (4.-10. klasse) med nogle ugers mellemrum. Programmet var bygget op på rytme og melodi og sammensat så alsidigt, som det var muligt inden for en tidsramme på ca. 35 minutter. Det var ikke meningen at spille et po-pulært program, d. v. s. musik som eleverne måtte antages at kende i forvejen, men at stille forskellige musikformer og -genrer op mod hin-anden.

Der blev udleveret spørgeskemaer, hvor eleverne kunne give deres mening til kende om hvert nummer ved at sætte et kryds ved en af „karak-tererne“, „god“, „knap så god“, „siger mig ikke noget“ og „dårlig“. Efter programmet var spillet, blev eleverne anmodet om at svare ja eller nej til, om de en anden gang vil høre et musikprogram som det, der lige er spillet.

Ved opgørelsen af spørgeskemaerne må „karak-tererne“: god og knapt så god anses som posi-tive svar.

Nedenfor gengives de musiknumre, der er spil-let, rækkefølgen af hvordan eleverne syntes om numrene, antallet af elever på klassetrinene og svarene på, om de vil høre et nyt program. Klassetrin på mindre end 10 elever er ikke med-taget for program 2, ligesom det af tidsmæssige grunde ikke er spillet på Mørkhøj skole. Programmerne er delvis i stereo.

Program 1 - 292 elever

1 Tjekkisk sportsmarch	2
2 Polsk folkesang: Kys mig	5
3 Amerikansk folkesang: She will coming round the mountain	1
4 J. S. Bach: 3. Brandenburgerkoncert, 1. sats. The nice, beat	9
5 J. S. Bach: 3. Brandenburgerkoncert, 1. sats. Orkesterudgave	7
6 L. Beethoven: 8. symfoni, 3. sats. Orkester- udgave	8
7 G. Verdi: La Traviata, drikkevise, solister, kor og orkester	6
8 M. Praetorius: Danse af Terpsichore	3
9 A. Dvorak: Slavisk dans, orkesterudgave	4
klasse:	4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. ialt
antal elever:	28 100 67 38 25 22 6 286
nyt program ja:	22 81 44 21 16 16 x 200
nyt program nej:	6 19 21 17 9 6 x 78

positive svar i alt: 1042
negative svar i alt: 1586

Program 2 - 196 elever

1 J. S. Bach: Sats fra Brandenburg koncert, elektronisk gengivelse	4
2 J. S. Bach: Bourée, guitar	5
3 J. S. Bach: Bourée, Jethro Tull, beat-gruppe	1
4 L. Beethoven: 6. symfoni, uvejr. Orkester	9
5 The old man is dead. Louis Armstrong	3
6 Sats fra orgelkoncert, Händel	7
7 Carl Nielsen/L. Holstein: I solen går jeg bag min plov	10
8 Theodorakis: Græsk folkemelodi	2
9 Strawinsky: Cirkus polka	6
10 Mendelsohn: Italienske symfoni, del af 4. sats	8

klasse:	5.	6.	7.	9.	ialt
antal elever:	89	45	37	25	196
nyt program ja:	64	38	25	20	147
nyt program nej:	23	9	12	5	49
positive svar i alt:	1168				
negative svar i alt:	812				

Måske læseren vil sætte et spørgsmålstegn ved alsidigheden, når 5 af 19 numre er af Bach. Dertil skal siges, at kun et af dem (program 1,

nr. 5) er i originaludgave. Den eneste kommentar, som skal knyttes til opgørelserne, skal være, at program 2 synes at være faldet i bedre smag hos tilhørerne.

Forsøget kan give et indtryk af, hvilke former for musik eleverne interesserer sig for. Ved at afspille flere af sådanne sammensatte programmer vil det måske få flere til at vælge musik som tilvalgsfag og fremme lysten til selv at være musikudøvende. Det vil sikkert også være muligt at få oplysning om, hvordan programmer for kommende skolekoncenter bør sammensættes, så eleverne forstår den musik, som spilles.

Hvis lytten til musik indgår som et naturligt led i undervisningen – f. eks. dansk, historie og orientering i form af båndoptagelser som en musikalsk illustration af det emne, der behandles, (dog næppe af længere varighed end 10–15 minutter), suppleret evt. med musikfilm – bl. a. folkemusik og sang – skulle det være mærkeligt, om det ikke gav resultater.

På »Dannevirke« om vinteren

Lejrskoler finder normalt sted i sommermånederne – her fortæller lærer Yvonne Svendsen, Kennedyskolen, at det absolut også kan være en fordel at „blive sendt af sted“ om vinteren.

Dannevirkeskolen – 6c – Kennedy-skolen – 19/1 til 24/1. Ja, hvad tænker man, og hvad gør man, når man har søgt om en uge i slutningen af maj eller begyndelsen af juni? Når man i tankerne har set eleverne indsamle materiale langs stranden i solskin og set dem omkring bålet eller på fodboldbanen om aftenen?

Så undersøger man mulighederne for at få ændret tidspunktet, så man alligevel kan komme af sted i hvert fald i begyndelsen af maj. Denne udvej må opgives, da det viser sig, at netop alle andre også vil af sted i de lyse måneder.

Nå, ja, så affinder man sig med sin skæbne og forsøger sammen med eleverne at overbevise alle parter om, at „det kan da også blive meget sjovt i januar“. „Måske får vi en hel masse sne“, foreslår en af eleverne. „Ja“, siger jeg og ser nu i ånden 25 børn og to lærere sneet inde på Haderslev station eller på Dannevirke-skolen.

– Seks måneder senere er vi i sneen i Sønderjylland. Selvfølgelig fik netop Sønderjylland årets største snefald tre dage, før vi skulle af sted. Solen skinner. Himlen er blå. De styrter rundt i sneen. Hopper op i driverne. Slås i

sneen. Ligger på ryggen og laver „englevinger“ med armene. Al den sne og ingen har trampet rundt i den før os. Pludselig går det op for mig, at de oplevelser, som jeg efter en barndom på landet, altid har forbundet med vinteren, er nye for en del af børnene.

Ved at spørge finder jeg ud af, at nogle af børnene aldrig før har tilbragt en hel uge på landet midt om vinteren. Landet er for dem et sted, hvor man er om sommeren, eller et sted, man kører igennem om vinteren.

På turen langs stranden den næste dag skulle vi ifølge vor plan, lavet i Gladsaxe før jul, have samlet skaller og tang, men som Bjørn skriver: „Stranden lignede næsten et helt Grønland. På vejen til Årøsund havn skulle vi finde ting som muslinger o. lign. Min gruppe fandt en dybfrossen vandmand“.

Turens udbytte gjort op i skaller og tang blev ikke stort. Til gengæld så vi en næsten grønlandsk strand og fugle fastfrosset i isen.

Da vi to dage senere skulle besøge gårdejer Brummer på Årø og se hans gård og store samling af stenalderrødskeer, var foruden fuglene også færgen frosset fast i isen.

Her er Jørns, Flemmings og Bjørns opfattelse af en del af formiddagens begivenheder: „Vi skulle stå op kl. 7, fordi vi skulle nå færgen kl. 8,30. Vi var der da også, men der fik fru Svendsen at vide, at færgen kom, når den kom,

så der stod vi i 6 graders kulde. Så turede hele klassen rundt på stranden, og det var her Anita fandt en blishøne, der sad fast i isen. Den blev taget med op til havnen. Her fik vi anvist et lille venteværelse i et skur, hvor vi selv skulle fyre op i en gammel kakkelovn. Blishønen kom også ind i skuret, og Helle A. hentede brød til den. Nogle andre hentede sild til den. Blishønen spiste en hel masse. Da den havde spist, satte Anita den ud, hvor den var blevet fundet, og så gik vi om bord på færgen, som endelig var kommet, efter at vi havde ventet i godt to timer“.

Dette er kun et par af de oplevelser, som var med til at gøre turen til Dannevirke-skolen til en god og spændende tur for alle deltagere.

Set fra et lærer-synspunkt var der faktisk visse fordele ved, at vi kom af sted midt på vinteren. Børnene fik følt på deres krop, at livet på landet er væsentligt anderledes om vinteren end om sommeren, og de fik set frostens betydning for samfærdselsmidler og beskæftigelsesmuligheder på landet. (Landmandens marker var snedækkede. Fiskerne fortalte tirsdag, at hvis frosten fortsatte, blev havnen snart lukket. Om fredagen så vi alle kutterne i havnen og mændene på kajen).

En anden fordel var, at Dannevirke-turen betød en afveksling i de mørke måneder efter jul, som ellers kan virke så endeløse både for børn og voksne. Først glædede vi os til turen, så var vi i Sønderjylland, og bagefter var der „Kan-du-hu-

ske-på-Dannevirke-skolen“indslagene i timerne. At det også sundhedsmæssigt har sin betydning midt om vinteren at komme væk fra dagligdagen og få masser af frisk (ganske vist kold) luft behøver næppe at fremhæves.

En af grundene til at 6.-klasserne fra Kennedy-skolen det år kom på Dannevirke-skolen midt om vinteren var, at vi i vor ansøgning til skolevæsenet havde lagt vægt på, at vi af hensyn til lærersamarbejdet på klasstrinet ønskede tre på hinanden følgende uger. I de fleste tilfælde vil det være sådan, at det er lettest at få tildelt en længere sammenhængende periode i vintermånederne. Vi ønskede at samarbejde om planlægning af turen (gennemsyn og bestilling af undervisningsmateriale, udarbejdelse af arbejdsark, orientering af forældre, aftaler med museer, o.s.v.), og vi ønskede at ændre planen, således at de erfaringer, de første klasser gjorde, kom de sidste klasser til gode. Dette ville forhåbentlig resultere i, at 3. og sidste klasse fik den bedste plan. Kontakten mellem de implicerede lærere fandt sted pr. telefon i weekenden og ved hjælp af sedler efterladt på Dannevirke-skolen.

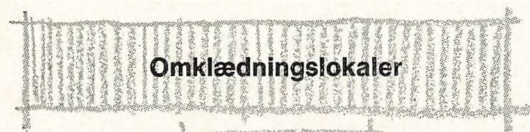
En fordel ved lærersamarbejdet var også, at den lærer, som før havde været på Dannevirke-skolen, først skulle gennemprøve planen. Den lærer, som i kortest tid havde været klasselærer, tog sidst af sted og havde således mulighed for at udnytte erfaringer fra to klasser.

Af ovennævnte grunde var det nødvendigt at få tre sammenhængende uger for ikke ved for lange afstande i tid at få samarbejdet besværlig-

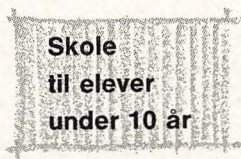
gjort. Bl. a. derfor endte vi altså på Dannevirke-skolen midt i vinterens kulde, og vi var glade for at være der.

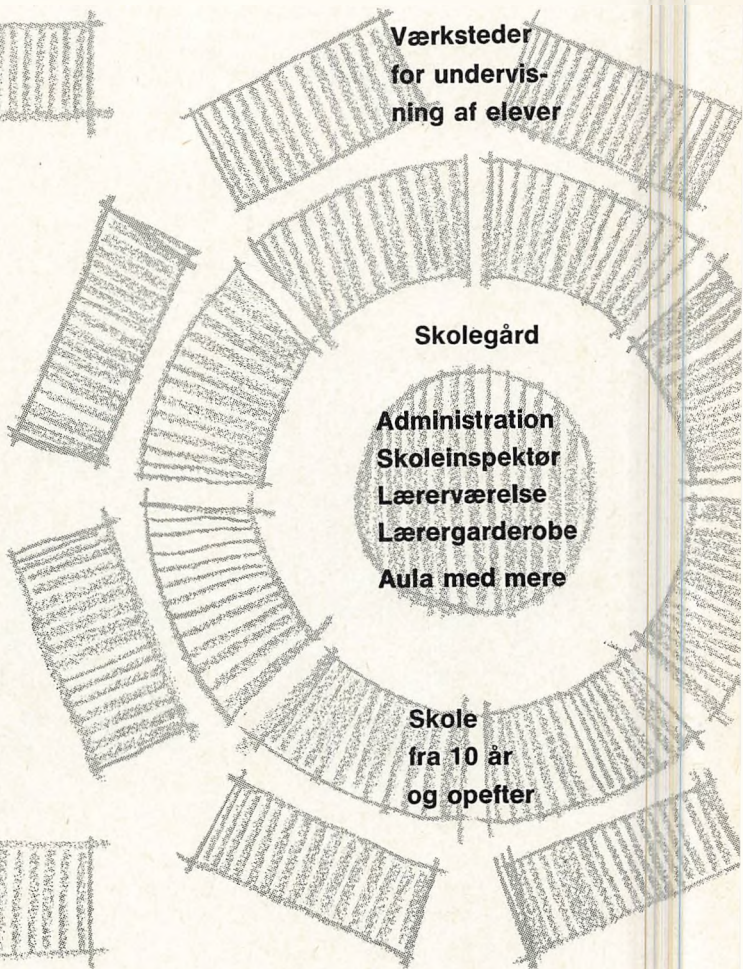
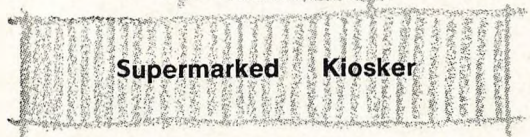
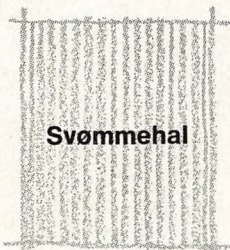
Skole og erhverv

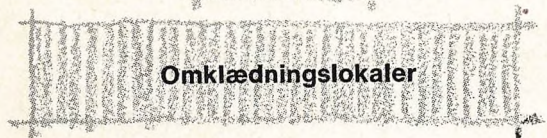
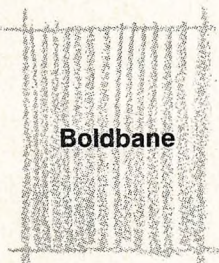
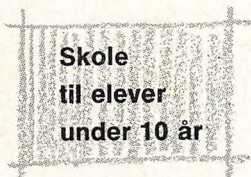
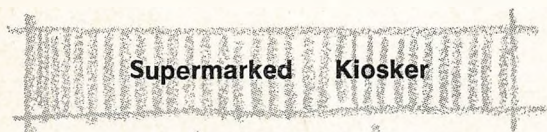

Græs med træer, og legeplads for små elever.

Dyrehave

Dette forslag blev givet af en fader, smedemester Felix Christiansen, på et klasseforældremøde. Jeg opfordrede ham til at udfærdige det skriftligt. Resultatet ses her. I en tid, hvor det i høj grad er nødvendigt, at børnene i skolen stifter bekendtskab med det praktiske liv uden for skolen – f. eks. erhvervslivet – forekommer denne plan mig at være højaktuel. Er det ikke netop dette islæt skolen mangler? Forslag fra forældre om en bedre skole burde aldrig gemmes, men føres frem som dette, for måske kan netop et ubetydeligt forslag give skolen netop det, den mangler.

Ruth Krogh Jensen.

En tankeplan om hvordan skoleelever kan få kendskab til erhvervslivet under deres skolegang, ved oprettelse af små værksteder og kontorer med et personale på ca. 5 til 6 personer. Værkstedslokalerne er tænkt at være ca. 100 m² med lidt udenomsplads til aflæsning af varer. Eleverne skal så have lov at færdes i værkstederne, som de har lyst og behov for, også efter skoletid.

Værkstederne skal have en billig og rimelig husleje, da der ikke findes små lokaler på 100 m² mere, da alle gamle bygninger bliver revet ned, og nye lokaler af den størrelse opføres ikke mere.

Eleverne kan så få et indblik i, hvordan en privat virksomhed starter og måske udvikler sig. Hvis værkstedet så bliver til en fabrik med mere end 5 personer, må det så flytte et andet sted hen og udvikle sig videre.

Bygninger kan også være trekantet og helt op til ottekantet, med glasvinduer i, og i solens retning.

Trivselsundersøgelsen rejser mange

Cand. mag. Arne J. Hermann

Man må beundre Gladsaxe kommune for den indsats, der er gjort for at kortlægge trivslen inden for skolevæsenet.

Den store trivselsundersøgelse kører nu videre på andet år, hvor bl. a. elevernes og forældrenes indstilling skal kulegraves. Foreløbig har to af i alt seks rapporter set dagens lys: om lærernes og om sundheds- og servicepersonalets trivsel og tilfredshed.

Her skal en „forælder“ forsøge at vurdere lidt af det digre værk, der rummer resultaterne af lærerundersøgelsen. 97 % af lærerne har medvirket, en meget høj besvarelsesprocent, og det tilføjes, at „næsten alle spørgeskemaerne var meget omhyggeligt og fuldstændigt udfyldt“. Der skulle besvares op til 78 spørgsmål med et „særlig godt“, „godt“, „nogenlunde“ eller „ikke godt“.

For den videnskabelige kvalitet af undersøgelsen garanterer Danmarks Tekniske Højskoles elektroniske og Mentalhygiejnisk Forskningsinstitut.

Hvorledes og hvornår følges rapporten op?

„Det er glædeligt, at skolens og forskningen finder sammen, til gavn for de mennesker, der har skolen som arbejdsplads,“ siger skoledirektør Thorkild Hansen i rapportens forord.

Og det er jo så sandt, som det er sagt. Men man må dog i realismens og sandhedens navn tilføje, som dr. phil. Eggert Petersen fra Mentalhygiejnisk

Forskningsinstitut gør det i sit forord, at „trivselsundersøgelsen snarere stiller en række spørgsmål, end den giver svar. Hvorfor ser de personer således på forholdene? Hvad er der i vejen? Hvad kan der gøres?“ “

Ja, og hertil må man måske tilføje: *Hvorledes agter myndighederne ganske konkret at følge trivselsrapportens konklusioner op – og hvornår?*

Ikke for store skoler

Det er et meget broget billede, der aftegnes af rapportens enkelte undersøgelsesresultater – både på den enkelte skole og inden for kommunens samlede skolevæsen. På de 17 skoler varierer det „gennemsnitlige trivselstal“ fra det dårligste sted med 2,65 til det bedste med 5,89 – mere end dobbelt så god trivsel.

Hvor det er, det står sløjt til, og hvor der er godt at være, oplyser rapporten intet om. Men ude på skolerne får man lejlighed til at gennemdrøfte dette internt.

Det oplyses dog, at de fem skoler med de højeste trivselstal er de mindste af kommunens folkeskoler, målt ved antallet af lærere. – Derimod, tilføjer rapporten, kan der ikke generelt slutes omvendt.

Det må i denne forbindelse være en indlysende konklusion, at der nu ganske alvorligt sættes ind på at mindske overbelægningen på de eksisterende skoler, og at man i fremtiden bygger nye

problemer Forældrene venter

selvstændige skoleenheder frem for at udvide de bestående.

Giver tilvalgsskolen ringere trivsel?

Det må dog mane til eftertanke, at lærerne, der arbejder under tilvalgsskoleordningen, synes at have ringere trivsel end kollegerne, der virker under det traditionelle system. Dette misforhold søges forklaret i rapporten som et resultat af, at tilvalgsskolelærerne har flere klasser pr. uge, idet undersøgelsen også viser, at der er en sammenhæng mellem få klasser og god trivsel.

Jamen så må det da være indlysende, at der straks findes udveje for, at tilvalgsskolelærerne får nogle færre klasser, – hvorledes det så lader sig realisere. Det skulle jo nødigt være sådan, at det er lærerne, der bliver sorteper i den forbindelse. (Hidtil er kritikken vist mest kommet fra forældreside, hvor nogle var ængstelige for, at deres børn blev „forsøgskaniner“).

Uanset hvem der må lide under ulemperne ved et endnu ikke gennemprøvet system, bør skævhederne rettes. Den eneste berettigelse for at gennemføre noget nyt må være, at det er væsentligt bedre end det gamle.

Ro til arbejdet i skolen

Han hæfter sig også ved, at lærerne anker over samarbejdet med forvaltningen om pædagogiske nyordninger, over at de ikke får tilstrækkelig information fra skolemyndighederne om lang-

sigtet planlægning, og over at der ikke er nok åbenhed omkring de pædagogiske forsøg og omkring skolekommissionens arbejde.

Måske endnu alvorligere i den aktuelle skolesituation er den store utilfredshed med mulighederne for at skabe ro til arbejdet og for at skaffe hjælp til de elever, der af den ene eller den anden grund – trænger dertil.

For eksempel synes et stort antal lærere at mene, at der ikke er nok mulighed for at kunne gribe ind over for forstyrrende elever, og at der ikke er nok hjælp til rådighed i arbejdet med de tilpasningsvanskelige elever. Ligeledes er der stor utilfredshed med, at der ikke gøres nok ved den talepædagogiske rådgivning og behandling og den psykologiske rådgivning.

Mon ikke denne generelle utilfredshed kan mane til større realisme i forholdet til elevernes forskelligartede problemer? – I sin iver efter at undgå delinger kommer man let ned i den modsatte grøft, hvor mange individuelle blokeringer truer.

Børnene er sagesløse

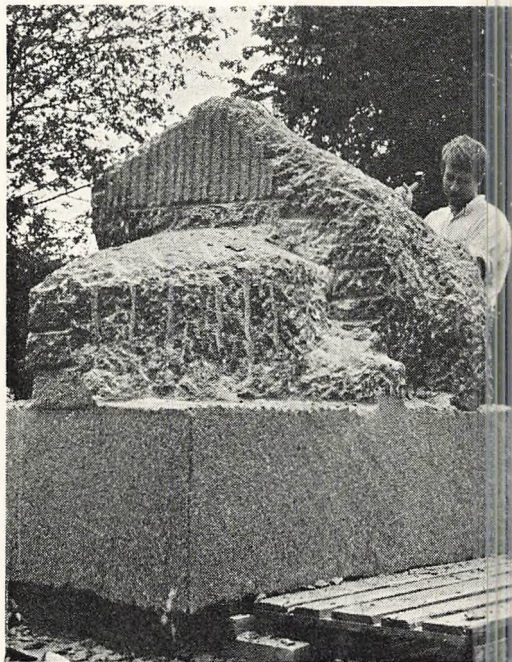
Det er værd at notere sig, at lærerne gennemgående ikke har noget at beklage sig over med hensyn til lønnen. Det er først og fremmest i den daglige undervisningssituation, det kan knibe med trivsel: både det ydre miljø (bygninger, materiel osv.) og det mere menneskelige og pædagogiske.

Jeg tror, det er alvor. Vi, der er forældre og skatteydere, må se i øjnene, at det, lærerne i trivselsrapporten har peget på af mangler, er noget, der til syvende og sidst går ud over vore børn. – Og *de* er i hvert fald sagesløse i denne sammenhæng.

Gid det var således, at man om et års tid kunne gå ud på skolerne og spørge igen – og så få svarene „godt“ og „særdeles godt“, hvor der før stod „nogenlunde“ og „ikke godt“! – Bolden er nu spillet op til skoleadministration og kommunalbestyrelse. *De* har afgørelsen. – *Vi* venter på positive initiativer!

Ny skulptur

For et par år siden vedtog Gladsaxe kommunalbestyrelse på foranledning af kunstudvalget ved Stengård skole, at der skulle opstilles et kunstværk i skolens gård.

Den unge billedbugger Erik Varming fik overdraget arbejdet og er nu så langt, at skulpturen, der er udført i granit og forestiller et æsel med føl, kan opstilles i sommerferien.

Hvorfor?

Fra Lise Loft, Søborg, har „Kontaktbladet“ modtaget følgende om gymnastikundervisning m. m.

Hvorfor er gymnastikundervisningen i de danske skoler stadig så kedelig? Kan kommunen ikke gøre noget for at sende gymnastiklærerne på nogle kursus, hvor de kan hente nogen inspiration?

Hva' med lidt mere musik? Lidt mere fri bevægelse? Hva' med at lære eleven glæden ved at opdage sin krops muligheder og ved at arbejde med sine muskler. Det er *dejligt* at bruge sin krop, men masser af mennesker opdager det aldrig!

I forbindelse med gymnastikundervisningen vil jeg gerne slå et slag for at få ændret udvælgelsesformen til rundbold ect.

Jeg har ladet mig fortælle, at man endnu i 1971 – nogle steder bruger det system at lade to „holdførere“ udvælge „sit“ hold. Holdføreren tager naturligvis hele tiden de kammerater, som han mener er dygtigst, og efterhånden som udvælgelsen skrider frem, står de endnu ikke valgte børn og føler sig mere og mere elendige og uønskede.

Når man læser i „Folkeskolen“ og andre pædagogiske skrifter, ser man hvor langt man er fremme, og så undrer man sig såre over, at en sådan upædagogisk udvælgelsesform stadig er almindelig.

Enhver lærer i dag ved, *hvor* meget omgivelsernes forventninger til en person betyder for personens evne til at klare en opgave. D. v. s., er de sidst valgte børn ikke i forvejen sløje og langsomme, så skal de da nok blive det nu, hvor de i den grad bliver undervurderet.

Nogle synes måske, at dette kun er et lille problem, men det er uoverstigelig stort for de børn, som det går ud over. – Så – vågn op lærere!

Hvis det ikke bliver ændret nu, så gør oprør forældre og elever, til lærerne åbner øjnene!

Skolenævnets placering på gymnasium

Elevrepræsentanterne i Søborg gymnasiums skolenævn har overfor nævnet udtalt deres manglende interesse for skolenævnets aktivitet på gymnasiet. Kontaktbladet har bedt Ingelise Lorentzen, 3 sa, gøre rede for, hvilke tanker der kan ligge bag en sådan udtalelse.

Der hersker blandt gymnasie- og HF-elever tvivl om, hvad skolenævnet egentlig er, og hvori dets opgave ligger. Det er meget lidt orientering, vi hidtil har kunnet få om dette, og det er således et meget spinkelt grundlag, vi har til bedømmelse af dette udvalgs funktion og be-føjelser.

Da jeg trods denne uvidenhed alligevel er blevet anmodet om at skrive dette indlæg, må emnet givetvis blive, om eleverne er interesserede i en nærmere kontakt mellem skole og hjem.

Det svar, jeg i det følgende vil gøre rede for, er naturligvis subjektivt, men gennem samtaler med andre elever synes jeg at have fået en vis klarhed over, hvordan eleverne ser på dette nye organ i skolens struktur. Efter mit skøn mener størstedelen af samtlige elever, at en nærmere forbindelse mellem skole og hjem ikke vil blive til elevernes fordel, såfremt eleverne bliver holdt udenfor.

Det primære på en skole må efter min mening være, at der skabes en fri kommunikation lærere og elever imellem. Man må søge at skabe en at-

mosfære, der fremmer samarbejdet og giver større muligheder for at debattere de forskellige problemer, der helt naturligt opstår. Hvis der opnås en bedre kontakt mellem lærere og elever, tror jeg mange konflikter kan løses langt lettere, end tilfældet er nu. Jeg mener derfor, man bør forbedre dette forhold, og jeg kan ikke se, at forældrene kan udrette noget i den retning.

En anden begrundelse for min og andres skepsis angående spørgsmålet om nærmere samarbejde mellem skole og forældre skyldes det faktum, at eleverne på et gymnasium eller HF-kursus er så gamle, at de må betragtes som selvtænkende voksne mennesker, der selv må stå til ansvar for deres handlinger. Efter min mening er det umuligt at overføre ideen om samarbejdet mellem skole og hjem fra folkeskolen til gymnasiet og HF, idet adskillige af eleverne er personlig myndige.

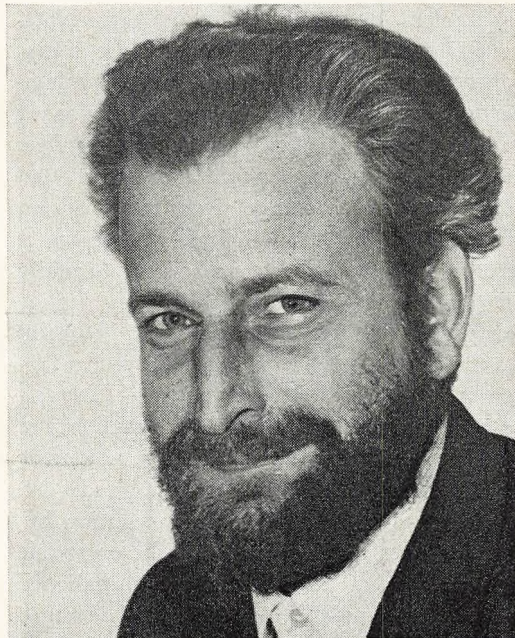
Men jeg er naturligvis klar over, at langt de fleste af eleverne „lever af“ deres forældre, hvorfor disse gerne vil have en vis føling med, hvad der sker på skolen. Jeg mener dog, man bør prøve andre former for orientering end den hidtige – bestående af forældremøder og et årligt møde om skolens struktur. Efter min opfattelse bør man arbejde hen på at skabe et tre-sidet forhold – således at lærere, elever og forældre kan mødes og udveksle synspunkter. Man bør tilrettelægge fælles arrangementer for alle tre parter, hvor aktuelle problemer tages op til debat,

sierne

og hvor alle frit kan fremsætte deres synspunkter.

Jeg tror, man ad denne vej vil kunne udrette meget positivt og komme mange af skolens problemer til livs. Hvis der derimod opstår en udvidet kontakt mellem skolens lærere og forældre, hvortil eleverne ingen direkte indflydelse får, er jeg bange for, at man kommer til at modarbejde hinanden.

Ny skoleinspektør på Egegård skole

Tage A. Andersen født 1933, klassisk-sproglig studentereksamen 1952, lærereksamen 1956, pæd.-psyk. kandidateksamen 1. del 1969. Ansat ved Frederiksberg skolevæsen 1957-63, ved Fårvejle skolevæsen 1963-67 og fra 1967 ved Gladsaxe skolevæsen, Enghavegård skole – fra 1968 som skolevæsenets konsulent i HGN/orientering. Formand for Dansk Historielærerforening 1966-68.

Social og psykologisk rådgivning

Claus Westh

Usikkerhed

Lærerrådet ved Søborg gymnasium tog i vinteren 69/70 initiativ til en nøjere drøftelse af mulighederne for at hjælpe elever med psykologiske og sociale problemer. Baggrunden herfor var en almindelig fornemmelse af at flere og flere elever havde større og større problemer. Man måtte konstatere at mange elever forlod skolen uden at man havde haft lejlighed til at drøfte deres problemer igennem med dem. Samtidig følte lærerne at deres pædagogiske og faglige indsigt ikke altid var tilstrækkelig, når det gjaldt om at hjælpe eleven. Man følte også at den faglige bedømmelse af elevens standpunkt ikke altid gav det rigtige billede af elevens muligheder. Man kunne nok konstatere når en elev klarede sig dårligt, men ikke *hvorfor* han gjorde det. Baggrunden for en dårlig faglig præstation kan vel ofte søges i elevens psykologiske og sociale forhold uden at lærerne har nogen mulighed for at konstatere dette, og uden at de har nogen mulighed for at hjælpe på disse forhold hvis de kender dem. Det måtte også tages i betragtning at eleverne meget vel kunne have problemer uden at de viste sig i det faglige arbejde.

Udvalg

Man nedsatte et udvalg, der skulle undersøge forholdene nøjere. Udvalget bestod af lederen af skolepsykologisk rådgivning, Sv. Færgemann, skolelægen Karen Blom og fire lærere.

Undersøgelse

Udvalget satte en undersøgelse igang for at konstatere hvor stort behov lærerne mente der var for psykologisk bistand til eleverne. Resultatet blev at lærerråd og skolepsykologisk rådgivning besluttede at sætte en forsøgsordning med rådgivning i gang.

Forsøgsordning - i principiel form

Det var hurtigt klart at rådgivningen måtte være et *tilbud* til eleverne. Det var ligeledes klart at eleven måtte sikres *anonymitet*. Kun hvis eleven ønsker det kan der opstå kontakt mellem rådgivningen og elevens lærere og skole om elevens problemer. Skolen, lærerne og forældrene kan *oplyse* om tilbuddet om rådgivning. De kan *ikke kræve* at eleven tager imod tilbuddet, og de kan ikke forlange at blive kontaktet af rådgivningen om eleven.

- i praktisk form

Til gymnasierne har der i princippet hele tiden været knyttet skolepsykolog. I praksis har dette blot ikke været ret stærkt udnyttet. Gymnasierne har i enkelte tilfælde henvist elever til skolepsykologen, men eleverne har ikke haft mulighed for at opsøge psykologen på eget initiativ. Dette skyldtes først og fremmest at skolepsykologisk rådgivning i forvejen er overbelastet med arbejde. Nu besluttedes det at skolepsykolog *Lise Dybvad* skulle stå til rådighed for gymna-

sieeleverne to timer om ugen på hvert gymnasium, og at hun skulle kunne træffes på gymnasierne. Samtidig blev en *socialrådgiver*, *Else Haugård Jeppesen*, knyttet til gymnasierne, og hun kan træffes på Skolepsykologisk rådgivnings kontor i Høje Gladsaxe skolerne.

Tilbuddet

Hvis elevens vanskeligheder skyldes ekstraordinære *socialle vanskeligheder*, har socialrådgiveren visse muligheder for at hjælpe. Hvis vanskelighederne først og fremmest er *personlige*, står både socialrådgiveren og skolepsykologen til rådighed for samtaler. Hvis eleven viser en *psykisk konflikt* kan rådgivningen formidle en behandling af eleven, hvis denne ønsker det.

Udnyttelse af tilbuddet

Det er først og fremmest eleverne på Søborg gymnasium der har benyttet sig af tilbuddet om rådgivning. Det skyldes det store arbejdspress på Skolepsykologisk rådgivning. Dette pres har forhindret socialrådgiveren i at engagere sig i Gladsaxe gymnasiums problemer i samme udstrækning som i Søborg gymnasiums. Både psykolog og socialrådgiver har imidlertid haft en del søgning i skoleåret indtil nu.

Det er svært at vurdere om søgningen er et reelt udtryk for behovet. Man må gøre sig klart at eleven skal overvinde mange hæmninger før han drister sig til at søge rådgivning.

Tabu-område

Social og psykisk nød er i vort samfund *tabu-områder* som man ikke taler for meget om. Dette gælder for både elever, lærere og forældre. Dette betyder også at det er meget vanskeligt for rådgiverne at opsøge eleverne. Man er overladt til at stole på elevens initiativ. Der er nok grund til at tro at behovet for rådgivning er større end de første måneder af en forsøgsordning kan vise.

Tanker om forsøgsordningen

I Kontaktbladet for december 1970 kan man læse en interessant artikel af Maria Sommer om Experimentgymnasiet i Göteborg. Man kan forstå at man der har et betydeligt rådgivningsarbejde for eleverne. En *kurator* – en art socialrådgiver – og en psykolog spiller tilsyneladende en stor rolle i skolens liv. De er begge ansat i halvdagsstillinger. På vore gymnasier er der formentlig også muligheder for at optage rådgiverne i langt højere grad i det daglige arbejde. Et naturligt område for rådgivernes aktivitet kunne være erhvervs- og studievejledningen. De kunne også på meget naturlig måde deltage i lærerråds- og lærerforsamlingsmøder. Hvis rådgiverne har deres daglige gang på skolen, kan man forestille sig, at det ville være noget lettere for eleverne at beslutte sig, til at henvende sig om hjælp. Samtidig synes der dog at følge en fare for at rådgiverne i for høj grad indentificeres med skolen af eleverne. Nogle af dem vil

Social og psykologisk rådgivning

måske netop gerne tale med en person uden direkte tilknytning til skolen. De burde så have tilbud om rådgivning udenfor skolen.

Permanent rådgivning

Under alle omstændigheder forekommer det mig at være meget vigtigt at rådgivningsarbejdet fortsættes. Trods alle pædagogiske landvindinger i skolen er der ikke noget der tyder på at elevernes sociale og psykologiske problemer bliver mindre.

Socialrådgiver Else Haugård Jeppesen træffes hver dag kl. 9-10 på 69 57 11, lokal 205, hvor tid for samtale kan aftales. Tirsdag kl. 13-15 træffes hun på sit kontor i Skolepsykologisk rådgivning, Høje Gladsaxe skolerne.

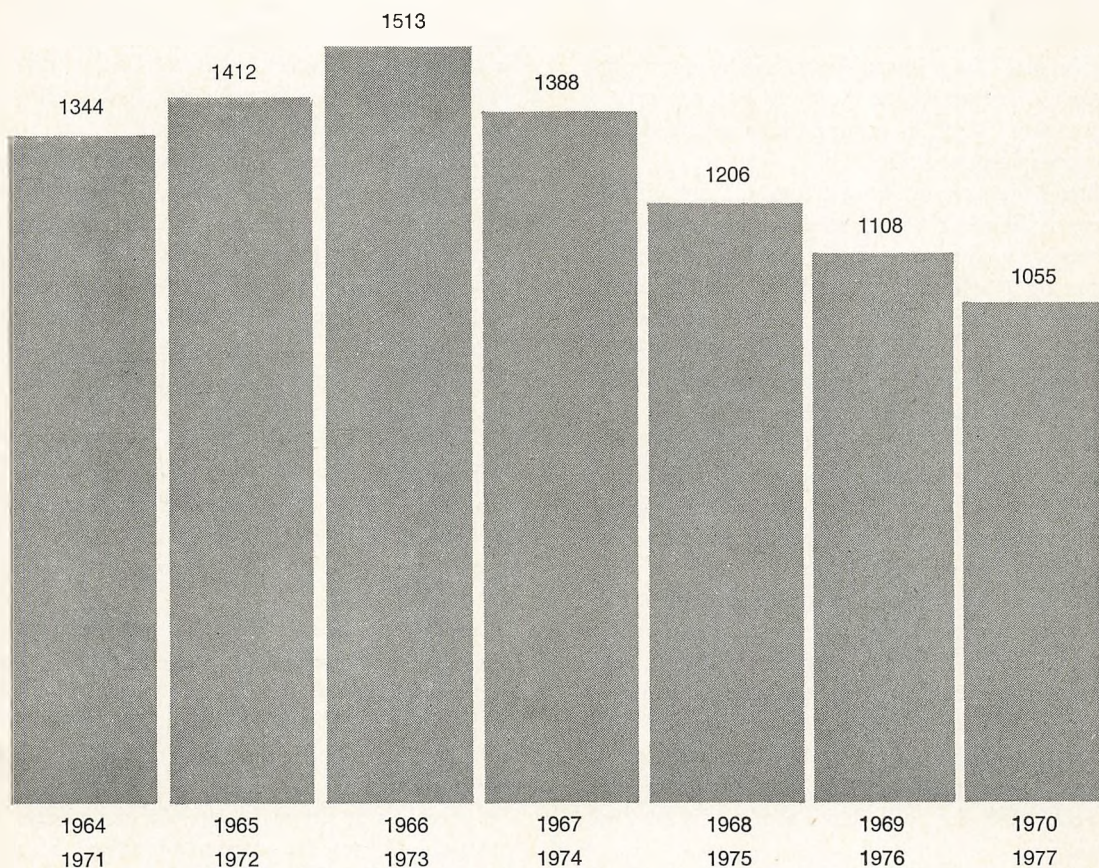
Skolepsykolog Lise Dybvad træffes ligeledes på 69 57 11. Desuden træffes hun torsdag kl. 8-10 i lokale 3 på Skolepsykologisk rådgivning for elever på Søborg gymnasium.

På Gladsaxe gymnasium træffes hun torsdag kl. 10-12.

*Socialrådgiver
Else Haugård Jeppesen
i arbejde.*

Elever til 1. klasserne 1971-77

Øverste tal er fødselsår, nederste tal er undervisningspligtige år.

Skolekantiner - trivselsspørgsmål

Formanden for skoleudvalget Inger Schaldemose

Trivsel – hvad er det, hvordan opnås det?

I skoledebatten er trivsel utvivlsomt blevet et slagord, der for alle fremskridtsvenlige skolefolk skal karakterisere et skolemiljø, der sætter eleven i centrum; men det er, som om man i mange henseender savner en klar erkendelse af, hvordan trivsel skabes.

Blandt de mange faktorer, som vil kunne fremme mulighederne for, at elever og lærere kan fungere med større udbytte både i undervisningen og i pauserne og samtidig give de ældre skoler en sådan fleksibilitet, at de bliver i stand til at møde de krav, som gennemførelsen af en tilvalgsordning stiller, indtager begrebet *skolekantine* en stadig mere central plads.

Nødvendigheden af varierende lektionslængder, friere undervisningsgrupperinger på tværs af de traditionelle klassedelinger, som givetvis vil betyde mellemtimer i et betydeligt omfang, har medført krav om fælles-rum.

Det hører efterhånden til sjældenhederne, at et nyt skoleprojekt diskuteres, uden at det indeholder kantine til eleverne. Det er imidlertid, som om diskussionen om dette emne hæmmes alvorligt af fordomme og traditioner. Jeg skal ved denne lejlighed beskæftige mig med nogle af de væsentligste, idet jeg hermed håber at kunne bidrage til, at der i alle skoler søges indrettet kantiner.

For det første er det mit indtryk, at mange skolefolk – og forældre med for den sags skyld –

endnu betragter alt, hvad der købes af eleverne i skoletiden som „solderi“, dvs. at lommepege i relation til skolen er noget odios, og at en kantine med sit varetillbud derfor er af det onde. Sagen er imidlertid den, at faktisk alle skoleelever har penge, hvordan de så end får dem, og at de, fordi der ikke er andre muligheder i skoletiden, bruger dem til køb af slik og wienerbrød. Hertil kommer, at skolen – efter at begrebet „skolebespisning“ har overlevet sig selv – helt har lukket øjnene for, at dens elever af mange grunde – og i mange tilfælde slet ikke af økonomiske grunde – får en meget tilfældig ernæring, inden de går hjemmefra om morgenen og i løbet af dagen, mens de er i skolen.

Det er, som om man ikke vil acceptere dette, og så længe man ikke gør det, er det naturligvis vanskeligt at blive enige om, at en skolekantine bør være en selvfølgelig service for elever og lærere – som naturligvis burde benytte den sammen med eleverne.

En anden væsentlig hindring er, at det betragtes som en naturlov, at skolens „spisefrikvarter“ afholdes samtidig for alle skolens elever. Det ville imidlertid være tåbeligt at indrette så store kantiner, hvad man heller ikke finder på nogen anden arbejdsplads.

Det er vel en af de traditioner, der må ændres, hvis man vil prøve at skabe bedre trivsel, bl. a. ved hjælp af skolekantiner.

Rygeforbud? - Rygetilladelse!

Enghavegård skole meddelte i sit blad „Seminarieskolen“ i januar, at der var kommet nye regler for rygning!

Der er nu givet almindelig rygetilladelse på skolen, foreløbig som et forsøg indtil sommerferien.

En del af de store klasser har bedt skolenævnet om lov til at ryge på skolen, nu hvor seminariets kantine atter er lukket for skolens elever. De har også bedt om at få indrettet et særligt rygelokale.

Vi synes ikke om tanken med at sætte skel mellem 7. og 8. klassetrin og heller ikke længere nede; derfor er det nu tilladt at ryge på skolen. Alle må ryge: børn og voksne; elever, lærere og forældre. Lærerrådet har tilsluttet sig dette synspunkt.

Især til eleverne:

Det er tilladt at ryge udendørs, men inde i bygningerne er det kun tilladt på gangene. Lad altså være at ryge i klasseværelser og faglokaler og på wc-erne. Og smid tændstikker, skod og pipeudkrads i bøtterne, ikke i gårdene, haverne eller på gulvene. Vær klar over, at det er farligt at ryge og mere farligt, jo yngre I er. Det får I meget at høre om i den kommende tid. Snak med jeres forældre om rygning, og snak om det i klassen.

Især til forældrene

Rygeproblemet har længe været diskuteret blandt lærerne og i nævnet. Situationen var blevet uvær-

dig og derfor uholdbar. Hvor mange forældre er klar over, om det er deres egne børn, der dumper på livet løs ned ad Mørkhøj Parkallé? Hvor mange ved, at elever, også ned i 4. og 5. klasse blokerer wc-erne, så de mindste ikke kan komme derind? og skodder cigaretterne mod trædøre og i kummerne, når gårdvagten kommer.

Mange børn må ryge hjemme, men ønsker ikke at ryge. Mange må ikke ryge og retter sig efter forbudet. Men mange trodses også et forbud og ryger på skolevejen, og altså også på skolens wc'er. Tal med børnene om rygning og bliv enige om en fornuftig ordning.

En opretholdelse af det hidtidige rygeforbud på skolen ville kræve en kraftig autoritær indsats i „kasketstilen“. Og skolen måtte bruge alle de disciplinære midler, der står til rådighed. Der-ved ville de mange gode bestræbelser på at skabe en trivselsskole gå fløjten, og tilliden mellem voksne og børn ville nedbrydes. Det kan ingen være tjent med.

Skolen vil nu tilrettelægge oplysning om tobak-kens, især cigaretrykningens farlighed.

Skolenævnet håber, at den nye, meget friere ordning vil fungere godt og med færre gnidninger end den nuværende. Om den skal blive permanent, afhænger først og fremmest af elevernes forståelse af, at de nye regler skal overholdes.

*Venlig hilsen
skolenævnet.*

Vidste du

at hvis man ryger 10 cigaretter om dagen, er chancen for at dø af lungekræft 10 gange mere end hvis man ikke ryger?

at i cirka 80 % af alle hjem ryger kadetren, og i cirka 50 % af alle hjem ryger moderen?

at der er omkring 95 mg tjære i en cigaret?

Ryger man 15 cigaretter om dagen, bliver der til 1 g. På tre år bliver det til 1 kg. I løbet af et liv bliver det til to gulvspande tjære?

at der ryges omkring 12 millioner cigaretter om dagen i Danmark?

at en cigaret får hjertet til at slå 10 gange mere pr. minut?

at der er omkring 10 mg nikotin i en almindelig cigaret?

at nikotin er en gift, 1-3 g nikotin medfører døden 20-30 minutter?

at nikotin går i modermaalken og vises sig ved diarré og opkastning hos spedbørnet?

at jo flere man ryger en cigaret, jo mere nikotin får man i sig?

at cirka 1/3 af de røde blodlegemer på grund af kulstene er sat ud af spillet hos en ryger?

at når cigaretten indånderes og holdes i munden i 2-5 sekunder, tilbageholdes 80 % af de gængs stoffer, det er en lige tjære, kulstene, nikotin m.v.?

at en halsides-annonce for cigaretter i et af de store dagblade, koster omkring 20.000 kr. at offentliggøres et lige så længe som muligt?

at de små blickekræfter i kroppen bliver ødelagt ved rygning. Blodtrykket sættes på den måde i vækst?

at 1840 danskene døde af lungekræft, i 1968

Når du den første smøg til døds?

Det er altid de andre, der får en til at begynde.

«Bare et enkelt hit, tør du ikke?»

«Må mors lille datter ikke ryge?»

«Der er måske ikke for bag øerne endnu, foredrag!»

«De kan bare prøve en enkelt. Det er sgu ingen, der opdager det.»

Så får bare de andre beholds dig første smøg!

Lad bare dem få lov til at læsse penge i staskassen.

Det kan du bare nikke smig om, når du de gamle vil. Ikke kan holde op.

I ad bare dem beholds - glæden ved hovstolene og nedst helbred.

Lad bare dem tro, at de er store og høje.

Måske vil du smige udenfor et smøg til. Det vil ikke være penge, ingen de andre opsigter, at de ikke skal holde op. De vil mynde dig, at du ikke begynder.

Ryger du lævntligt?

Vil du have et hit? Stik mig et hvost!

Man kan bare give og tage, når der er cigaretten i nærheden. Man kan komme i centrum bare ved at røre en smøg.

Prisen? - Nå, ja, den snak kender vi, lungekræft, dårlig kondition.

Alle de penge, der hvis de blev sparet op blev til.

Altid så snart er det farligt ved at holde sind til et præmie om, at man ikke skal begynde at ryge, for du som sukker om smøg i munden.

Der må være noget særligt ved den tobak.

Jeg kan da bare tage en enkelt smøg til. Selvfølgelig er jeg ikke sådant et fjols, at jeg ikke kan holde op.

Jeg vil kun ryge, når jeg har lyst til det.

At det snak om af være ikke-ryger. Det er meget godt, men den sidste ikke-ryger, jeg kan se holde op, når jeg bare vil.

Træplantning i Israel

Da „Denmark School“ i Jerusalem blev indviet den 25. oktober 1971 deltog i alt 120 skoleelever fra Gladsaxe, idet „Gawenda“-gruppen var indlagt i programmet med forskellige optrin.

Som ved de fleste officielle lejligheder i Israel var også plantning af træer en del af ceremonien -- og nu har skolevæsenet fået certifikat på, at Gladsaxe har sin del af æren for den „skov“, der forhåbentlig snart vil pryde arealet ved skolen.

Ferier og fridage

ved Gladsaxe kommunes skoler

Pinseferie: Mandag den 31. maj.

Sommerferie: Mandag den 21. juni – fredag den 6. august (begge dage incl.).

Sommerferien ved gymnasierne kan ikke ventes påbegyndt den 21. juni 1971, men først nogle dage senere.

Afslutning af skoleåret 1970-71

Onsdag den 19. maj 1971: Sidste skoledag for afgangselever.

Torsdag den 17. juni 1971: Afslutningsfest om aftenen for afgangselever.

Fredag den 18. juni 1971: Almindelig afslutningsfest om formiddagen for skolens elever.

